

ИНСТИТУТ ЗА ИНФОРМАЦИОНЕ
ТЕХНОЛОГИЈЕ

Број 482

Дана 02. 11 2020 год.

КРАГУЈЕВАЦ

INSTITUT ZA
INFORMACIONE
TEHNOLOGIJE
KRAGUJEVAC

INSTITUTE OF
INFORMATION
TECHNOLOGIES
KRAGUJEVAC

P R A V I L N I K
(OPŠI AKT)
O BEZBEDNOSTI I
ZDRAVLJU NA RADU

oktobar 2020 god.

Na osnovu člana 1 stav 2 , člana 3 i 192 Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005, 54/2009 i, 32/2013 i 75/2014) i čl. 3. i 14. stav 1. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS“, broj 101/05 , 113/20), direktor **INSTITUTA ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE - UNIVERZITET U KRAGUJEVCU** donosi

**PRAVILNIK
O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU
INSTITUTA ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE - UNIVERZITET U KRAGUJEVCU**

Član 1.

U **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** bezbednost i zdravlje na radu uređuje se Pravilnikom o bezbednosti i zdravlju na radu na jedinstven način i isti se neposredno primenjuje u svim organizacionim celinama tužilaštva (kabinetu, laboratoriji, upravi, sektoru, službi i dr.).

Ovim pravilnikom uređuju se odredbe bezbednosti i zdravlja na radu:

I. OSNOVNE ODREDBE

- Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu
 1. Lice za bezbednost i zdravlje na radu
 2. Zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada - služba medicine rada

II. OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA I ODGOVORNIH LICA

1. Obaveze i odgovornost **direktora**
2. Obeveze **neposrednih rukovodioca**
3. Obaveze i odgovornost lica za bezbednost i zdravlje na radu
4. Odgovornosti rukovodica organizacionim jedinicama u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**

III. PRAVO NA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU, OBAVEZE I ODGOVORNOST ZAPOSLENIH

1. Prava i obaveze zaposlenih
2. Odgovornost zaposlenih za povrede radne discipline iz bezbednosti i zdravlja na radu

IV. PRIMENA OSTALIH MERA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

1. Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan rad
2. Poslovi sa povećanim rizikom i posebni uslovi koje moraju da ispunjavaju zaposleni
3. Posebna zaštita zaposlenih
4. Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu
5. Povrede na radu, pružanje prve pomoći i spasavanje zaposlenih
6. Mere zaštite od požara, spasavanje i evakuaciju
7. Primena mera bezbednosti i zdravlja na radu
8. Sprečavanje zlostavljanja na radu
9. Odbor za bezbednost i zdravlje na radu

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

I. OSNOVNE ODREDBE**Član 2.**

Ovim Pravilnikom se u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** (u daljem tekstu: institut) uređuje sprovođenje i unapređivanje bezbednosti i zdravlja na radu lica koja učestvuju u radnim procesima, kao i lica koja se zateknu u radnoj okolini, u cilju sprečavanja povreda na radu profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, kao i prava, obaveze i odgovornosti u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu zaposlenih i odgovornih lica.

Član 3.

Zaposleni u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** ostvaruju bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa zakonom, propisanim merama i normativima, ovim Pravilnikom i drugim opštim aktima koja se na osnovu ovog Pravilnika donesu.

U **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** rad se organizuje tako da zaposleni svoje radne obaveze mogu izvršavati bez opasnosti za život i zdravlje.

Član 4.

Bezbedni i zdravi uslovi rada ostvaruju se primenom savremenih organizacionih, tehničkih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mera i sredstava, kojima se obezbeđuje:

1. da se radna sredina projektuje, izradi i održava tako da se, prema prirodi posla, rad obavlja uz primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu;
2. da se radni uslovi prilagode fizičkim i psihičkim sposobnostima zaposlenih, a organizacija i tehnologija rada postave tako da zaposleni rad obavlja u najpovoljnijim uslovima;
3. da električne instalacije i instalacije fluida budu projektovane, izvedene i održavane u skladu sa tehničkim propisima i standardima, kao i propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;
4. da u radnim i pomoćnim prostorijama, odnosno na mestima rada mikroklima i osvetljenje budu u skladu sa tehničkim propisima i standardima, kao i propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;
5. da mašine, alati, oprema i druga tehnička sredstva budu projektovani, postavljeni, upotrebljavani i održavani u skladu s tehničkim propisima i standardima, kao i propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;
6. da se sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu (u daljem tekstu: sredstva lične zaštite) upotrebljavaju samo kada ne postoji mogućnost primene drugih odgovarajućih mera bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 5.

Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu će pismenim sporazumom sa drugom subjektima koji koriste zgradu utvrditi način saradnje u primeni propisanih mera za bezbednost i zdravlje na radu.

ORGANIZOVANJE POSLOVA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU**Član 6.**

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**, obavlja:

- lice za bezbednost i zdravlje na radu, i
- Zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada - služba medicine rada

1. Lice za bezbednost i zdravlje na radu**Član 7.**

Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu organizuje poslove za bezbednost i zdravlje na radu popunjavanjem radnog mesta za bezbednost i zdravlje na radu koje je sistematizovano u Pravilniku o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu ili angažovanjem pravnog lica /preduzetnika sa licencom za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 8.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu, u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom, obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu, a naročito:

1. učestvuje u pripremi akta o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini (u daljem tekstu: akt o proceni rizika sa planom primene mera protiv širenja zaraznih bolesti);
2. vrši kontrolu i daje savete **direktoru instituta** u planiranju, izboru, načinu korišćenja i održavanja sredstava za rad i sredstava lične zaštite;
3. učestvuje u opremanju i uređivanju radnog mesta s ciljem osiguravanja bezbednih i zdravih uslova rada;
4. organizuje preventivna i periodična ispitivanja uslova radne okoline, sredstava i opreme za rad, električnih instalacija ;
5. predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnom mestu sa povećanim rizikom;
6. prati i kontroliše primenu mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih na radu;
7. prati stanje u vezi s povredama na radu i profesionalnim oboljenjima, kao i bolestima u vezi s radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje s predlozima mera za njihovo otklanjanje;
8. popunjava izveštaje o povredi na radu, profesionalnom oboljenju i oboljenju u vezi s radom koji se dogode na radnom mestu i te izveštaje dostavlja nadležnim organima i zaposlenom;
9. predlaže program obuke zaposlenih;
10. priprema i sprovodi osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
11. priprema uputstva za bezbedan rad i kontroliše njihovu primenu;
12. zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstava za rad u slučaju da utvrdi opasnu pojavu i u pismenoj formi o tome obaveštava **direktora instituta** i neposrednog rukovodioca;
13. vrši kontrolu zabrane pušenja u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**;
14. saraduje i koordinira rad sa Službom medicine rada u vezi sa svim pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**;
15. vodi evidencije o bezbednosti i zdravlju na radu;
16. izvršava i druge poslove u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima.

Član 9.

Zaposleni na poslovima bezbednosti i zdravlja na radu u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom ovlašćen je da:

- vrši kontrolu obezbeđenja mera bezbednosti i zdravlja na radu definisanih zakonom, tehničkim propisima, opšte priznatim pravilima i ugovorima i ovim pravilnikom u svim proizvodnim procesima i privremenim i povremenim radilištima/gradilištima;
- nalaže otklanjanje nedostataka u slučaju kada nisu obezbeđene propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- zabrani rad zaposlenom koji se ne pridržava propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu, ne koristi sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu ili odbija da radi po normativima i uputstvima za bezbedan rad;
- zabrani rad u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje zaposlenog zbog toga što nisu primenjene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- zabrani korišćenje neispravne opreme za rad i materija koje predstavljaju neposrednu opasnost po zdravlje i život zaposlenih;
- na vidnom mestu istakne zabranu korišćenja neispravne opreme za rad;
- zahteva pokretanje odgovornosti protiv zaposlenog koji ne postupa po nalogu iz alineje 2 i zabranama iz alineja 3, 4, i 5 ovog člana.

Član 10.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu obavezno je da kada zabrani rad ili upotrebu sredstava za rad odmah o tome pismeno izvesti **direktora instituta** i neposrednog rukovodioca.

Član 11.

Ako **direktor instituta** i pored zabrane lica za bezbednost i zdravlje na radu zaposlenom naloži da nastavi rad, lice za bezbednost i zdravlje na radu je obavezno da o tome odmah izvesti inspekciju rada.

Član 12.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu ne može da trpi štetne posledice ako svoj posao obavlja u skladu sa zakonom.

Član 13.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu za svoj rad odgovara **direktoru instituta i sekretaru instituta**, dok sprovođenje propisanih mera ostvaruje u neposrednoj saradnji sa rukovodiocima organizacionih jedinica u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**.

2. Zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada - služba medicine rada**Član 14.**

Za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih na radu angažuje se **Zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada - služba medicine rada**.

Član 15.

Zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada - Služba medicine rada dužna je da obavlja sledeće poslove za **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**:

- učestvuje u identifikaciji rizika na radnom mestu,
- učestvuje u identifikaciji rizika u radnoj okolini,
- učestvuje u proceni rizika na radnom mestu,
- učestvuje u proceni rizika u radnoj okolini,
- učestvuje u sastavljanju akta o proceni rizika,
- upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom,
- obavlja osposobljavanje zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju,
- na predlog **direktora instituta** i lica za bezbednost i zdravlje na radu donosi odluku kojom se određuju zaposleni za pružanje prve pomoći i za koje se organizuje obučavanje,
- utvrđuje uzroke nastanka profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom,
- ispituje uzroke nastanka profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom,
- ocenjuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju zaposleni na radnom mestu sa povećanim rizikom,
- ocenjuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju zaposleni za rukovanje određenom opremom za rad,
- utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju zaposleni na radnom mestu sa povećanim rizikom,
- utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju zaposleni za upotrebu određene opremom za rad,
- vrši prethodne lekarske preglede zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom
- izdaje izveštaje o prethodnim lekarskim pregledima,
- izdaje izveštaje o periodičnim i ciljanom lekarskim pregledima,
- učestvuje u organizovanju prve pomoći u slučaju povređivanja zaposlenih,
- učestvuje u organizovanju prve pomoći u slučaju havarija,
- daje savete pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti zaposlenog,
- daje savete u izboru sredstava za rad sa zdravstvenog aspekta,
- daje savete u izboru sredstava za rad i opreme za ličnu zaštitu na radu sa zdravstvenog aspekta,

- daje savete u izboru opasnih materija sa zdravstvenog aspekta,
- daje savete kod testiranja novih sredstava za rad sa zdravstvenog aspekta,
- daje savete kod testiranja novih sredstava za rad i opreme za ličnu zaštitu na radu sa zdravstvenog aspekta,
- daje savete kod testiranja opasnih materija sa zdravstvenog aspekta,
- učestvuje u analizi povreda na radu,
- učestvuje u analizi profesionalnih oboljenja,
- učestvuje u analizi bolesti u vezi sa radom.

Član 16.

Lični podaci prikupljeni u vezi sa lekarskim pregledima zaposlenog poverljive su prirode.

Lični podaci prikupljeni u vezi sa lekarskim pregledima zaposlenog su pod nadzorom **Zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada - službe medicine rada.**

Član 17.

Izveštaj o lekarskom pregledu zaposlenog dostavljaju se u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**, na način kojim se ne narušava princip poverljivosti ličnih podataka.

Podaci prikupljeni po osnovu lekarskih pregleda zaposlenih ne mogu se koristiti u svrhu diskriminacije zaposlenih.

Član 18.

Podaci o povređenima na radu dostavljaju se:

- organizacijama zdravstvenog osiguranja, i
- organizacijama invalidskog osiguranja.

Podaci o povredama na radu mogu se dostaviti drugim licima, samo uz pisanu saglasnost zaposlenog .

Član 19.

Podaci o profesionalnim oboljenjima dostavljaju se:

- organizacijama zdravstvenog osiguranja , i
- organizacijama invalidskog osiguranja.

Podaci o profesionalnim oboljenjima mogu se dostaviti drugim licima, samo uz pisanu saglasnost zaposlenog.

Član 20.

Podaci o bolestima u vezi sa radom dostavljaju se:

- organizacijama zdravstvenog osiguranja i
- organizacijama invalidskog osiguranja.

Podaci o bolestima u vezi sa radom mogu se dostaviti drugim licima, samo uz pisanu saglasnost zaposlenog.

II. OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA I ODGOVORNIH LICA**Član 21.**

Poslovi bezbednosti i zdravlja na radu zajednički su za sve delove i organizacione celine u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** i predstavljaju:

- vođenje politike bezbednosti i zdravlja na radu,
- izrada opštih akata,
- utvrđivanje mera za sprovođenje i unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu,
- organizaciju i sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu,
- nadzor nad sprovođenjem bezbednosti i zdravlja na radu,
- procenu rizika,
- nabavku sredstava i opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu,
- korišćenje opasnih materija,
- vođenje i čuvanje propisanih evidencija i isprava , i
- druge zajedničke poslove u skladu sa Zakonom, podzakonskim propisima i ovim pravilnikom.

Na nivou **Instituta za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** donosi i druga akta koji su sastavni deo ovog pravilnika i to:

- procedure i instrukcije za bezbedan rad,
- procedure i instrukcije za osposobljavanje zaposlenih za rad na bezbedan način,
- pravila bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca ,
- odluku , odn. ugovor o radu sa angažovanim licem za bezbednost i zdravlje na radu,
- ugovor o angažovanju **Zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada - službu medicine rada**,
- akt o proceni rizika,
- instrukcije i uputstva za rukovanje opremom i dr.

Član 22.

U sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** neophodno je realizovati :

- opšte obaveze , i
- posebne obaveze.

Član 23.

Opšte obaveze u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** u sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu su:

- obezbeđivanje zaposlenima rad na radnom mestu i u radnoj okolini u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu,
- obezbeđivanje da radni proces bude prilagođen telesnim i psihičkim mogućnostima zaposlenog ,
- obezbeđivanje da radna okolina, sredstva za rad i sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu budu uređeni, proizvedeni i obezbeđeni, da ne ugrožavaju bezbednost i zdravlje zaposlenog ,
- obezbeđenje preventivnih mera pre početka rada zaposlenog, u toku rada, kao i kod svake promene tehnološkog postupka,
- donošenje odgovarajućih akata iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu,
- utvrđivanje mera za sprovođenje i unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu,
- organizacija i sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu,
- nadzor nad sprovođenjem bezbednosti i zdravlja na radu,
- procena rizika,
- nabavka sredstava i opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu,
- postupci korišćenja opasnih materija,
- vođenje i čuvanje propisanih evidencija i isprava,

- da se zaposlenom na radnom mestu sa povećanim rizikom pre početka rada obezbedi prethodni lekarski pregled ,
- da se zaposlenom na radnom mestu sa povećanim rizikom ili koji rukuje pojedinom opremom obezbedi prethodni , periodični i ciljani lekarski pregled u toku rada ,
- da se zaposlenom kod koga se u postupku lekarskog pregleda utvrdi da ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom premešta na drugo radno mesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima. Neispunjavanje posebnih zdravstvenih uslova za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom ne može biti razlog za otkaz ugovora o radu,
- da se u roku od osam dana, od prijema pisanog zahteva za preduzimanje propisanih mera, postupi po zahtevu tj. sprovede propisane mere zaštite ,
- da odmah obavesti inspekciju rada o slučajevima kada se proceni da zaposlenom nije opravdano odbio da radi ako mu preta neposredna opasnost po život ili zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na koje je raspoređen ,
- da se u roku od osam dana, od dobijenog obaveštenja otkloni nepravilnost koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenog ,
- da se u roku od osam dana, od dobijenog obaveštenja otkloni štetnost koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenog ,
- da se u roku od osam dana, od dobijenog obaveštenja otkloni svaku drugu pojavu koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenog ,i
- drugi zajednički poslovi u skladu sa zakonom, podzakonskim propisima i ovim pravilnikom.

Član 24.

Procena rizika jeste sistematsko evidentiranje i procenjivanje svih faktora u procesu rada koji mogu uzrokovati nastanak povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprečavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika.

Procena rizika u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** vrši se na osnovu Akta o proceni rizika.

Član 25.

Akt o proceni rizika je akt koji sadrži opis procesa rada sa procenom rizika od povreda i/ili oštećenja zdravlja na radnom mestu u radnoj okolini i mere za otklanjanje ili smanjivanje rizika u cilju poboljšanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Akt o proceni rizika zasniva se na utvrđivanju mogućih vrsta opasnosti i štetnosti na radnom mestu u radnoj okolini, na osnovu kojih se vrši procena rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenog .

Akt o proceni rizika u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** obuhvata:

- procenu rizika za radna mesta u radnoj okolini,
- načine i mere za njihovo otklanjanje,
- određivanje posebni zdravstvenih uslova koje mora ispunjavati zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mestu u radnoj okolini ili za upotrebu pojedine opreme za rad,
- određivanje radnih mesta sa povećanim rizikom. Radno mesto sa povećanim rizikom je radno mesto na kome su i pored primenjenih mera bezbednosti i zaštite zdravlja na radu, ostale okolnosti koje mogu da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenog,
- propisivanje lekarskih pregleda zaposlenih,
- način, postupak i poslove vršenja prethodnih i periodičnih lekarskih pregleda zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom ,
- propisivanje načina izdavanja i upotrebe sredstava i/ili opreme za ličnu zaštitu na radu, i

- postupak izrade posebnog programa o postupnom otklanjanju nedostataka i rokovima za njegovu realizaciju.

U slučaju pojave svake nove opasnosti i promene nivoa rizika u procesu rada, vrši se izmena akata o proceni rizika .

Akt o proceni rizika donosi se u skladu sa podzakonskim propisom kojim se propisuje načina i postupka procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini .

Član 26.

Dužnosti za sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** obuhvataju:

- određivanje lica za bezbednost i zdravlje na radu aktom u pisanoj formi,
- omogućavanje licu za bezbednost i zdravlje na radu da nezavisno i samostalno obavlja poslove .
- omogućavanje licu za bezbednost i zdravlje na radu pristup svim potrebnim podacima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu ,
- obezbeđivanje usavršavanja znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu zapošljenom licu zaduženom za bezbednost i zdravlje na radu ,
- određivanje obavljanja poslova zaposlenima na radnim mestima na kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu ,
- obaveštavanje zaposlenih i njihovih predstavnika o:
 - uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad,
 - opasnostima od povreda i oštećenja zdravlja i
 - odgovarajućim uputstva za bezbedan rad;
- obezbeđivanje zaposlenima:
 - osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad,
 - korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu,
 - održavanje sredstava za rad i
 - održavanje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju.
- obezbeđivanje:
 - preventivnih i periodičnih pregleda i provera opreme za rad,
 - preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne okoline,
 - propisanih lekarskih pregleda zaposlenih,
 - pružanja prve pomoći , i
 - osposobljavanja odgovarajućeg broja zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti;
- zaustavljanje svake vrste rada koji predstavlja neposrednu opasnost za život ili zdravlje zaposlenih.

Član 27 .

Posebne obaveze **Instituta za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** u sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu su:

- obaveštavanje nadležne inspekcije rada o:
 - početku rada,
 - radu odvojene jedinice i
 - svakoj promeni tehnološkog postupka, ukoliko se tim promenama menjaju uslovi rada;
- izrada propisanog plana primene mera protiv sprečavanja širenja zaraznih bolesti, ,
- saradnja u primeni propisanih mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih u slučajevima kada se posao obavlja u zajedničkom radnom prostoru sa drugim poslodavcem ,
- sprečavanje pristupa u krug objekta licima i sredstvima saobraćaja koja nemaju osnova da se nalaze u njima,
- obezbeđivanje propisanih mera za bezbednost i zdravlje na radu zaposlenima koji su angažovani kod drugog poslodavca,

- obezbeđivanje izdavanja i upotrebe sredstva i opreme lične zaštite na radu na kojima su primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu,
- kontrola upotrebe sredstva i opreme za ličnu zaštitu na radu u skladu sa namenom,
- obezbeđivanje zaposlenima na korišćenje opreme za rad, sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu ili opasne materije koja raspolaže propisanom dokumentacijom na srpskom jeziku za njihovu upotrebu, održavanje, pakovanje, transport, korišćenje i skladištenje, i
- obavezna primena opšte priznatih mera u slučajevima kada nisu zbog uvođenja novih tehnologija propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu.

Pod opšte priznatom merom podrazumeva se mera kojom se može otkloniti opasnost pri radu ili smanjiti štetnost po zdravlje zaposlenog, u meri u kojoj je to razumno izvodljivo.

1. Obaveze i odgovornost direktora instituta

Član 28.

Direktor instituta je dužan da:

- donese akt o proceni rizika, kao i njegove izmene i dopune u slučaju pojave nove opasnosti i promene nivoa rizika u procesu rada;
- donese u skladu s aktom o proceni rizika, na predlog lica za bezbednost i zdravlje na radu, poseban program o postupnom otklanjanju nedostataka u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, s rokovima realizacije;
- donese Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu;
- pismenim aktom odredi lice za bezbednost i zdravlje na radu koje ima položen stručni ispit za obavljanje tih poslova i omogući mu nezavisno i samostalno obavljanje poslova i pristup svim potrebnim podacima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- obezbedi u saradnji sa Službom medicine rada propisane lekarske preglede za zaposlene koji su raspoređeni na radna mesta kod kojih su ti pregledi obavezni;
- obezbedi zaposlenima sredstva lične zaštite utvrđena aktom o proceni rizika;
- angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rad, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne okoline;
- osigura zaposlene od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi s radom;
- na predlog **sekretara instituta** ili lica za bezbednost i zdravlje na radu zaustavi svaki rad u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** koji predstavlja neposrednu opasnost po život i zdravlje zaposlenih;
- obezbedi da se odgovarajući broj zaposlenih osposobi za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti;
- obezbedi potrebna finansijska sredstva za sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu.
- periodično razmatra stanje i izveštaje o primeni mera bezbednosti i zdravlja na radu u svim aspektima;
- omogućava izbor predstavnika zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu, obrazovanje Odbora i njihov rad i imenuje svoje predstavnike u skladu sa Zakonom;
- inspekciji rada omogućava vršenje nadzora, odnosno ulazak u objekte i prostorije u svako doba kada ima zaposlenih na radu i određuje najmanje jednog zaposlenog koji će inspekciji rada pružati potrebne informacije i obaveštenja,
- zastupa **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** u pregovorima sa zaposlenima, odn. njihovim predstavnicima po pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu,
- donosi akta, procedure, instrukcije, uputstva, naloge, naredbe, odluku i dr. u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu.
- neposredno preko **sekretara instituta**, odmah po saznanju, a najkasnije u roku od 24 sata od nastanka, usmeno i u pisanoj formi prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu unutrašnjih poslova svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za rad više od tri uzastopna radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenih;

- neposredno preko **sekretara instituta**, najkasnije u roku od tri uzastopna radna dana od saznanja prijavi nadležnoj inspekciji rada profesionalno oboljenje, odnosno oboljenje u vezi sa radom;
- zabrani rad u slučajevima kada postoji neposredna opasnost po život i zdravlje zaposlenih zbog toga što nisu sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu,
- donosi Program o osposobljavanju za bezbedan i zdrav rad zaposlenih u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**, drugih zaposlenih i lica koja se nalaze u radnoj okolini,
- donosi Odluku o slučajevima i načinu provere zaposlenih pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti, i
- sprovodi i druge mere bezbednosti i zdravlja na radu u cilju zaštite zaposlenih.

Sprovođenje propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu direktor obezbeđuje zavisno od organizacije i sistematizacije poslova, samostalno i zajedno sa drugim zaposlenim koji organizuju i rukovode procesom rada, koji su po zakonu odgovorni za sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu u okviru svog delokruga rada. U odsustvu direktora, Pomoćnik direktora za naučnoistraživački rad JE lice ovlašćeno da u okviru svog posla sprovodi poslove bezbednosti i zdravlja na radu saglasno odredbama ovog akta.

2. Obaveze i odgovornost neposrednih rukovodioca

Član 29.

Neposredni rukovodilac obavezan je da u saradnji s licem za bezbednost i zdravlje na radu obezbedi da se sprovode utvrđene mere bezbednosti i zdravlja na radu, a naročito da se:

- svakodnevno kontroliše, pre početka i u toku rada, ispravnost sredstava za rad, električnih instalacija i ispravnost sredstava lične zaštite;
- sredstva za rad, kao i sredstva lične zaštite koriste na propisani način;
- preduzmu mere za otklanjanje kvarova i drugih nedostataka koji bi mogli ugroziti bezbednost i zdravlje na radu i obustavi rad na određenom radnom mestu dok se ne otkloni opasnost;
- pri raspoređivanju, odnosno određivanju konkretnih zadataka, zaposlenog upozna sa opasnostima, štetnostima i merama bezbednosti i zdravlja na radu, organizacijom rada, uputstvom za rukovanje sredstvima za rad i sredstavima lične zaštite kao i da se proveri znanje i sposobnost zaposlenog za bezbedan rad;
- istaknu na vidnom mestu uputstva za bezbedan rad;
- isključe iz upotrebe sredstva za rad i sredstva lične zaštite ako su neispravna ili zbog nastalih promena ugrožavaju život ili zdravlje;
- odmah prijavi licu za bezbednost i zdravlje na radu svaka povreda na radu ili opasnu pojavu;
- pristup mestima gde postoji rizik za bezbednost i zdravlje na radu dozvoli samo zaposlenima osposobljenim za rad na takvim mestima;
- sva lica koja se po bilo kom osnovu nalaze u radnoj okolini upozore na opasna mesta ili na štetnosti po zdravlje, upoznaju sa merama bezbednosti koje moraju da primene, kao i da se usmere na bezbedne zone;
- u radnoj okolini održavaju higijenski uslovi, uključujući i ispravnost sanitarnih uređaja.

3. Obaveze i odgovornost lica za bezbednost i zdravlje na radu

Član 30.

Obaveze i odgovornost lica za bezbednost i zdravlje na radu proizlazi iz poslova koje to lice obavlja, a koji su utvrđeni Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu, ovim Pravilnikom i Pravilnikom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**.

4. Obaveze rukovododioca organizacionih jedinica u Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu

Član 31.

Rukovodiodioci organizacionih jedinica u Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu dužni su da:

- zaposlenom ne dozvole rad sa neispravnim sredstvima rada i sredstavima lične zaštite;
- zaposlenom koji ne upotrebljava sredstva lične zaštite zabrane rad i predlože preduzimanje mera za utvrđivanje odgovornosti;
- svojim prisustvom obezbede izvršenje opasnih i složenih zadataka;
- kontrolišu da zaposleni pre početka i u toku rada nisu pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti, kao i poštovanje zabrane pušenja ;
- kontrolišu da li se zaposleni pri obavljanju poslova i radnih zadataka pridržavaju propisanih mera za bezbednost i zdravlje na radu i da li opremu za rad koriste prema uputstvu proizvođača i uputstvima za bezbedan rad;
- zabrane rad zaposlenom koji se ne pridržava propisanih mera zaštite i uputstava ili koji odbije da postupi po uputstvima za bezbedan rad;
- odmah po saznanju svaku povredu na radu prijave licu za bezbednost i zdravlje na radu i referentu na radnom mestu za kadrovske i personalne poslove;
- izveste lice za bezbednost i zdravlje na radu o svakoj neispravnosti opreme za rad i sredstava lične zaštite;
- obezbede da pristup zonama gde postoji opasnost mogu imati samo zaposleni kojima su data uputstva za bezbedan rad;
- obezbede vidno označavanje neispravne opreme, uređaja i alata i da preduzmu mere da se neispravnost ukloni;
- u slučaju povrede na radu obezbede pružanje prve pomoći povređenom i obezbede mesto događaja dok se ne izvrši utvrđivanje uzroka povređivanja.

III PRAVO NA BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU, OBAVEZE I ODGOVORNOST ZAPOSLENIH

1. Prava i obaveze zaposlenih

Član 32.

Zaposleni ima pravo:

1. da rad obavlja u uslovima koji mu osiguravaju bezbedan i zdrav rad;
2. da mu radni proces bude prilagođen telesnim i psihičkim mogućnostima;
3. da kontrolišu svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta;
4. na sredstva lične zaštite;
5. da daje predloge, primedbe i obaveštenja o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu.

Zaposleni ima i druga prava propisana zakonom i ovim pravilnikom.

Član 33.

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

1. ako mu prethodi neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu na radnom mestu na koje je raspoređen, sve dok se te mere ne obezbede;
2. ako mu nije obezbeđen propisani lekarski pregled ili ako se na lekarskom pregledu utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom;
3. ako u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje na poslovima ili na radnom mestu na koje je raspoređen;

4. duže od punog radnog vremena, odnosno noću, ako bi, prema oceni Službe medicine rada, takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje;
5. na sredstvu za rad na kome nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana, zaposleni je obavezan da se odmah pismenim zahtevom obrati **direktoru instituta** i licu za bezbednost i zdravlje na radu radi preduzimanja mera koje, po mišljenju zaposlenog, nisu sprovedene.

Ako **direktor instituta** ne postupi po zahtevu u roku od osam dana od dana prijema zahteva, zaposleni ima pravo da inspekciji rada podnese zahtev za zaštitu prava.

Ako **direktor instituta** utvrdi da odbijanje rada zaposlenog nije opravdano, obavezan je da o tome odmah obavesti inspekciju rada.

Član 34.

Zaposleni je obavezan da primenjuje propisane mere za bezbedan i zdrav rad kako ne bi ugrozio svoju bezbednost i zdravlje, bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih i drugih lica, a naročito:

1. da se osposobljava za bezbedan i zdrav rad i da stalno upotpunjava i usavršava svoje znanje iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
2. da namenski koristi sredstva za rad i postupa po uputstvu proizvođača i uputstvu za bezbedan i zdrav rad;
3. da namenski koristi propisana sredstva za ličnu zaštitu, da njima pažljivo rukuje i održava ih u ispravnom stanju;
4. da pre početka rada proveri ispravnost sredstava za rad kojima rukuje, kao i sredstva za ličnu zaštitu;
5. da radi na način kako je to tehnologijom procesa rada utvrđeno;
6. da odmah obavesti neposrednog rukovodioca o kvarovima i nedostacima i drugim pojavama koje bi mogle ugroziti njegovu bezbednost i zdravlje na radu ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih;
7. da odmah prijavi svaku povredu na radu;
8. da za vreme rada nije pod dejstvom alkohola i drugih sredstava zavisnosti;
9. da se pridržava zabrane pušenja u radnim prostorijama, osim u prostoriji koja je za tu namenu određena;
10. da u sprovođenju propisanih mera za bezbednost i zdravlje na radu saraduje sa licem za bezbednost i zdravlje na radu;
11. da obavi lekarski pregled na koji je upućen ako radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, ili na ciljane zdravstvene preglede u skladu sa aktom o proceni rizika;
12. da radi na radnom mestu sa povećanim rizikom ako je, na osnovu izveštaja Službe medicine rada, zdravstveno sposoban za rad na tom radnom mestu.

2. Odgovornost zaposlenih za povrede radne discipline iz bezbednosti i zdravlja na radu

Član 35.

Zaposleni čini težu povredu radnih dužnosti iz bezbednosti i zdravlja na radu ako:

1. i nakon upozorenja ne koristi sredstva lične zaštite;
2. ne podvrgava se periodičnim lekarskim pregledima;
3. ne učestvuje u organizovanom osposobljavanju za bezbedan rad i ne pristupi proveri stečenog znanja;
4. ne prijavi odgovornom licu pojave koje mogu prouzrokovati nesreću na poslu;
5. oštećuje ili demontira zaštitne uređaje i naprave na uređajima za rad na radnom mestu;
6. neopravdano odbija izvršenje odluke, naloga ili uputstva iz bezbednosti i zdravlja na radu, koje donose nadležni organi ili odgovorno lice;

7. ako dođe na posao pod dejstvom narkotika, alkohola ili drugih sredstava zavisnosti, odnosno u takvom psihičkom stanju da ne može bezbedno da radi ili odbije naredbu rukovodioca da se zbog navedenih razloga udalji sa radnog mesta;
8. odbije naredbu da se podvrgne testu na alkoholisanost i druga sredstava zavisnosti;
9. ako se utvrdi pozitivan test na alkohol i druga sredstava zavisnosti;
10. ako samovoljno obavlja poslove koji ne spadaju u opis posla radnog mesta na koje je raspoređen čime ugrožava bezbednost na radu;
11. na bilo koji način ne izvršava obaveze utvrđene ovim Pravilnikom, usled čega mogu nastupiti teže posledice po zdravlje ili život zaposlenih, odnosno ako zbog toga **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** pretrpi materijalnu štetu.

Ako Direktor instituta, neposredni rukovodilac zaposlenog ili lice za bezbednost i zdravlja na radu, posumnja da je zaposleni izvršio težu povredu radne dužnosti iz tačke 7. stava 1. ovog člana, udaljiće ga sa posla i uputiti u najbližu zdravstvenu organizaciju radi kontrole nivoa alkohola ili drugih sredstava zavisnosti u organizmu.

Za težu povredu radnih dužnosti iz bezbednosti i zdravlja na radu, može se, zaposlenom izreći i kazna prestanka radnog odnosa .

IV. PRIMENA OSTALIH MERA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

1. Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan rad

Član 36.

Svi zaposleni moraju da budu osposobljeni za bezbedan i zdrav rad, teoretski i praktično za rad na određenom radnom mestu u skladu sa **programom osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad** koji donosi **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**.

Član 37.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad vrši se:

- kod zasnivanja radnog odnosa
- kod premeštanja zaposlenog na druge poslove,
- prilikom uvođenja nove tehnologije,
- prilikom uvođenja novih sredstava za rad,
- kod promene procesa rada koji može da prouzrokuje promenu mera za bezbedan i zdrav rad, i
- dodatna obuka.

Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu je dužan da zaposlenog u toku obuke za bezbedan i zdrav rad upozna sa rizicima na radnom mestu na koje ga određuje i o konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa aktom o proceni rizika.

Obuku iz stava 1. ovog člana **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** obezbeđuje u toku radnog vremena, a troškovi obuke obezbeđuju se iz sredstava **instituta** i ne mogu biti na teret zaposlenog.

Obuka za bezbedan i zdrav rad zaposlenog mora da bude prilagođena specifičnostima njegovih poslova i sprovodi se po programu, čiji sadržaj **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** mora, kada je to potrebno, da obnavlja i menja.

Ako poslodavac odredi zaposlenom da obavlja poslove na dva ili više radnih mesta, dužan je da zaposlenog obuči za bezbedan i zdrav rad na svakom od tih radnih mesta.

U skladu sa zakonom , vrši se periodično osposobljavanje zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom najkasnije u roku od jedne godine od dana prethodne provere, a na ostalim radnim mestima najkasnije u roku od četiri godine od dana prethodne provere.

Član 38.

U skladu sa zakonom i aktom o proceni rizika, zaposleni se u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad upoznaje sa:

- svim vrstama rizika na poslovima na koje je raspoređen i
- merama za bezbednost i zdravlje na radu.

Poslodavac je dužan da obezbedi da svi zaposleni budu obučeni da preduzmu odgovarajuće korake u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima, koja su im na raspolaganju u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po njihovu bezbednost i/ili bezbednost drugih i u slučaju kada neposredni rukovodilac koji je odgovoran, nije prisutan, da bi izbegli posledice opasnosti.

Član 39.

Obuka zaposlenih za bezbedan i zdrav rad u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** obavlja se teorijski i praktično, u skladu sa programom obuke za bezbedan i zdrav rad koji donosi **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**.

Program obuke za bezbedan i zdrav rad sadrži opšti i posebni deo.

Opšti deo programa obuke obuhvata upoznavanje zaposlenih sa pravima, obavezama i odgovornostima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kroz zakonsku i podzakonsku regulativu, kao i upoznavanje sa opštim aktima **instituta** u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Posebni deo programa obuke obuhvata upoznavanje sa svim potencijalnim opasnostima i štetnostima na radnom mestu, procenjenim rizicima i merama za bezbedan i zdrav rad.

Provera teorijske i praktične obučenosti zaposlenog za bezbedan i zdrav rad obavlja se na radnom mestu.

Sastavni deo programa osposobljavanja za bezbedan rad su i pisana uputstva i obaveštenja o obavljanju procesa rada na bezbedan način.

Osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad obavlja se u toku radnog vremena.

Troškove nastale oko realizacije postupka osposobljavanja zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, ne snose zaposleni.

Član 40.

Predstavnik zaposlenih ima pravo na odgovarajuću obuku, a troškovi obuke ne mogu biti na teret predstavnika zaposlenih.

Periodične obuke za bezbedan i zdrav rad vrše se najkasnije u roku od **dve godine** od dana prethodne obuke.

Obuka iz stava 1. ovog člana organizuje se u toku radnog vremena bilo u okviru ili izvan prostora **instituta**.

Dodatna obuka**Član 41.**

Kada tehnološki proces rada zahteva dodatnu obuku zaposlenog za bezbedan i zdrav rad, poslodavac je dužan da upozna zaposlenog o obavljanju procesa rada na bezbedan način, putem obaveštenja, uputstava ili instrukcija u pisanoj formi.

U izuzetnim slučajevima, kada zaposlenom preti neposredna opasnost po život ili zdravlje, zbog hitnosti, obaveštenja, uputstva ili instrukcije mogu se dati u usmenoj formi.

U slučaju teške povrede na radu ili smrtne povrede na radu, odnosno oštećenja zdravlja koje je nastalo prilikom izlaganja opasnostima i štetnostima, poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od osam dana od nastanka povrede izvrši dodatnu obuku zaposlenih na tim radnim mestima u organizacionoj jedinici gde se povreda dogodila, sa obavezom obaveštavanja svih zaposlenih.

Upoznavanje zaposlenih o obavljanju procesa rada na bezbedan rad putem davanja obaveštenja, uputstava ili instrukcija u usmenoj formi vrši se u slučajevima kada zaposlenom preti neposredna opasnost po život ili zdravlje .

Član 42.

Poslodavac je dužan da obezbedi da zaposlena za vreme trudnoće, porodilja i zaposlena koja doji dete, zaposleni mlađi od 18 godina života, osobe sa invaliditetom i profesionalno oboleli, i pored obuke za bezbedan i zdrav rad, budu u pisanoj formi obavешteni o rezultatima procene rizika i o merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 43.

Poslodavac je dužan da svako lice, koje se nalazi u radnoj sredini o čijem prisustvu je upoznat poslodavac, upozori na opasna mesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, odnosno na mere bezbednosti koje mora da primeni, i da ga usmeri na bezbedne zone za kretanje.

Poslodavac kod koga, na osnovu ugovora, sporazuma ili po bilo kom drugom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca, dužan je da te zaposlene upozna sa rizicima i merama za bezbedan i zdrav rad, u skladu sa ovim zakonom.

Poslodavac je dužan da vidno obeleži i istakne oznake za bezbednost i/ili zdravlje na radu radi obavешtavanja i informisanja zaposlenih o rizicima u tehnološkom procesu, pravcima kretanja i dozvoljenim mestima zadržavanja, kao i o merama za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje rizika.

Osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad zaposlenih kod drugih poslodavaca koji na osnovu ugovara ili sporazuma obavljaju rad u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** vrši se realizacijom Programa osposobljavanja zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

Član 44.

Provera teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenog za bezbedan i zdrav rad obavlja se na radnom mestu.

Provera osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenih koji rade na radnom mestu sa povećanim rizikom vrši se periodično-u određenim vremenskim intervalima, na način i po postupku koji je utvrđen Zakonom, propisima i aktom o proceni rizika.

2. Poslovi sa povećanim rizikom i posebni uslovi koje moraju da ispunjavaju zaposleni**Član 45.**

Pod poslovima sa povećanim rizikom, saglasno Zakonu i ovim aktom smatraju se naročito:

1. uslovi rada u kojima postoji povećani rizik od povređivanja, nastanak profesionalnih oboljenja i oštećenje (rad u prostorijama zagađenim hemijskim, fizičkim i biološkim štetnostima, rad pod dejstvom štetnih zračenja, rad na visokoj ili niskoj temperaturi, rad na visini, i drugim uslovima rada koji štetno utiču na zdravlje zaposlenih);
2. specifični tehnološki procesi u kojima ne postoji mogućnost primene propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu;
3. specifični zahtevi radnog mesta koji u cilju bezbednog rada, uslovljavaju posebne zdravstvene, fizičke i psihološke sposobnosti zaposlenih za rad;

Poslovi sa povećanim rizikom utvrđuju se aktom o proceni rizika u skladu sa Zakonom i podzakonskim propisom.

Član 46.

Posebni uslovi koje mora da ispunjava zaposleni koji se raspoređuje na poslovima sa povećanim rizikom utvrđuju se aktom o proceni rizika i aktom o organizaciji i sistematizaciji poslova u skladu sa Zakonom i propisima iz ove oblasti.

Posebni uslovi koje mora da ispunjava zaposleni koji se rukuju pojedinom opremom ili obavljaju poslove sa opređenim zahtevima utvrđuju se aktom o proceni rizika i aktom o organizaciji i sistematizaciji poslova u skladu sa Zakonom i propisima iz ove oblasti.

3. Posebna zaštita zaposlenih

Obezbeđenje posebne zaštite zaposlenih

Član 47.

Posebna zaštita zaposlenih, u određenom obimu, obezbeđuje se za:

- zaposlene na poslovima sa povećanim rizikom;
- zaposlenih na ostalim poslovima.

Posebna zaštita zaposlenih na poslovima sa povećanim rizikom

Mere posebne zaštite

Član 48.

Zaposlenom koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, srazmerno stepenu opasnosti i štetnosti, treba obezbediti posebne mere bezbednosti na radu, i to:

- kontrolu zdravstvenog stanja;
- rad kraći od punog radnog vremena - skraćeno radno vreme;
- duži dnevni i godišnji odmor;
- raspoređivanje na druge poslove.

Pored mera posebne bezbednosti na radu iz stava 1. ovog člana, zaposlenom na poslovima sa povećanim rizikom mogu se obezbediti i dodatni obrok i napici, zavisno od prisutnih opasnosti i štetnosti i saglasno mišljenju službe medicine rada.

Kontrola zdravstvenog stanja

Član 49.

Za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih na radu **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** je dužna da angažuje **zdravstvenu ustanovu koja obavlja delatnost medicine rada**, a za koju je ministarstvo nadležno za poslove zdravlja utvrdilo da ispunjava propisane uslove u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.

Kontrola zdravstvenog stanja sprovodi se kroz propisane prethodne i periodične lekarske preglede, u cilju utvrđivanja zdravstvene, fizičke i psihičke sposobnosti zaposlenog za obavljanje poslova sa povećanim rizikom.

Poslodavac je dužan da zaposlenom koji rad ne obavljanje na poslova sa povećanim rizikom a iste obavljaju pod posebnim zahtevima: noću, obavlja poslove sa posebnim zahtevima ili rukuje pojedinom opremom za rad u skladu sa zakonom, propisima i aktu o proceni rizika obezbedi ciljani prethodni i periodični lekarski pregled.

Propisane (prethodne, periodične i ciljane) lekarske preglede zaposlenog vrši ovlašćena zdravstvena ustanova- služba medicine rada, u skladu sa zakonom i propisima koji regulišu ovu oblast.

Pored propisanih (prethodnih, periodičnih i ciljanih) lekarskih pregleda, zaposleni se podvrgavaju vanrednim pregledima, u slučajevima kada nastupe okolnosti koje to zahtevaju (češće povređivanje ili oboljevanje, promene u tehnološkom procesu, veća odsutnost, zahtevi prema posebnim podzakonskim propisima i prema aktu o proceni rizika i dr.).

Poslodavac je dužan da zaposlenog na njegov zahtev uputi na lekarski pregled koji odgovara rizicima na radnom mestu u redovnim intervalima, a najkasnije u roku od **pet godina** od prethodnog pregleda.

Troškovi lekarskih pregleda padaju na teret **poslodavca**.

Član 50.

Prethodni lekarski pregledi organizuju se pre raspoređivanja zaposlenog na poslovima sa povećanim rizikom.

Na poslovima sa povećanim rizikom može se rasporediti samo zaposleni za koje se prethodnim lekarskim pregledom utvrdi da ispunjava propisane zdravstvene, fizičke, psihičke i druge uslove.

Član 51.

Periodični lekarski pregledi organizuju se u rokovima definisanim posebnim propisima i u skladu sa aktom o proceni rizika.

Izuzetno, rokovi periodičnih pregleda utvrđeni propisima iz stava 1. ovog člana mogu biti i kraći,

kada zbog prirode posla, uslova rada i zdravstvenog stanja zaposlenog, postoji potreba, a na osnovu mišljenja **zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada** - službe medicine rada i lica za bezbednost i zdravlje na radu.

Na periodičnom lekarskom pregledu utvrđuje se zdravstveno stanje i promene zdravlja nastale u vezi sa radom, daje ocena radne sposobnosti za dalji rad na određenom poslu i definiše predlog mera za zaštitu zdravlja zaposlenog.

Član 52.

Upućivanje zaposlenog na propisane lekarske preglede (prethodne, periodične i ciljane) vrši lice za bezbednost i zdravlje na radu u saradnji sa rukovodiocem procesa rada i **sekretarom instituta**, koji definiše opasnosti i štetnosti na radnom mestu odn. poslu na koje se zaposleni raspoređuje.

Član 53.

O nalazima propisanih lekarskih pregleda (prethodnih, periodičnih i ciljanih) **Zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada** vodi evidenciju i u propisanim rokovima izveštava lice za bezbednost i zdravlje na radu, odn. poslodavca.

U slučaju kada se kod zaposlenog utvrdi da ne ispunjava uslove za rad na poslovima sa povećanim rizikom, sprovodi se postupak koji je za ove slučajeve definisan Zakonom odnosno zaposleni se raspoređuje na druge poslove prema preostaloj radnoj sposobnosti.

Rad kraći od punog radnog vremena i duži odmor

Član 54.

Rad kraći od punog radnog vremena za rad na poslovima sa povećanim rizikom i duži dnevni odmor, utvrđuje se aktom o proceni rizika i aktom o organizaciji i sistematizaciji poslova, u skladu sa Zakonom, posebnim (granskim) kolektivnim ugovorom, aktom o radu – ugovorom o radu i ovim pravilnikom.

Duži godišnji odmor obezbeđuje se u skladu sa aktom o radu.

Raspoređivanje zaposlenih

Član 55.

Raspoređivanje zaposlenog koji radi na poslovima sa povećanim rizikom na druge poslove, obezbeđuje se u skladu sa Zakonom, na predlog **zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada** - službe medicine rada, kada ova utvrdi da:

- zaposleni više ne ispunjava uslove za rad na poslovima sa povećanim rizikom;
- rad na poslovima sa povećanim rizikom može ugroziti zdravlje zaposlenog.

Posebna zaštita zaposlenih na ostalim poslovima

Član 56.

U okviru posebne zaštite zaposlenog na ostalim poslovima, obezbeđuju se:

- propisani lekarski pregledi zaposlenih (preventivni, periodični, ciljani), a koji nisu raspoređeni na poslovima sa povećanim rizikom;
- propisani lekarski pregledi (preventivni i sistematski) svih zaposlenih;
- lekarski pregledi u cilju ocene radne sposobnosti prema ukazanoj potrebi;
- lekarski pregledi zaposlenog koji se češće povređuje;
- posebna zaštitu žena, mladih i invalida.

Lekarski pregledi

Član 57.

Propisani prethodni lekarski pregledi vrše se kod svih zaposlenih prilikom zasnivanja radnog odnosa kod raspoređivanju na poslove sa povećanim rizikom, rukovanja zahtevnom opremom i predviđenih Zakonom i podzakonskim propisima.

Propisani periodični lekarski pregledi zaposlenih koji obavljaju poslove sa povećanim rizikom ili rukuju pojedinom opremom organizuju se u propisanim rokovima.

Sistematski - ciljani lekarski pregledi zaposlenih vrše se prema aktu o proceni rizika.

Lekarski pregledi zaposlenih u cilju ocene radne sposobnosti i lekarski pregledi zaposlenih koji su se češće povređivali, vrše se za svaki slučaj pojedinačno, zavisno od nastalih okolnosti.

Nadležnost za upućivanje zaposlenih na pregled**Član 58.**

Upućivanje zaposlenih na propisane prethodne i sistematske-ciljane preglede iz čl. 57. ovog pravilnika vrši lice za bezbednost i zdravlje na radu u saradnji sa rukovodiocem procesa rada i **sekretarom instituta**, a na preglede u cilju ocene radne sposobnosti i lekarske preglede zaposlenih koji su se češće povređivali lice za bezbednost i zdravlje na radu u saradnji sa **sekretarom instituta**.

Posebna zaštita žena, mladih, osoba sa invaliditetom i profesionalno obolelih**Član 59.**

Poslodavac je dužan da organizuje rad tako da obezbedi zaštitu života i zdravlja zaposlenih u cilju sprečavanja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, imajući u vidu posebnu zaštitu mladih, osoba sa invaliditetom i profesionalno obolelih, zaštitu zaposlenih sa zdravstvenim smetnjama i zaštitu materinstva.

Posebna zaštita žena, mladih, osoba sa invaliditetom i profesionalno obolelih, obezbeđuje se u skladu sa Zakonom i posebnim propisima. Poslovi na kojima ne mogu da rade žene, zaposleni mlađi od 18 godina, zaposleni između navršene 18. i 21. godine života, osobe sa invaliditetom i profesionalno oboleli utvrđuju se aktom o proceni rizika, opštim aktom o radnim odnosima, na osnovu zahteva iz posebnog (granskog) kolektivnog ugovora, posebnih propisa i mišljenja **zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada** - službe medicine rada.

Član 60.

Na poslovima sa povećanim rizikom ne mogu se raspoređivati zaposlene za vreme trudnoće, dojenja, osobe sa invaliditetom i profesionalno oboleli na osnovu mišljenja nadležnog organa da nisu sposobni za obavljanje takvih poslova, zaposleni mlađi od 18 godina, kao i zaposleni između navršene 18. i 21. godine života bez pozitivnog nalaza nadležne službe medicine rada kojim se utvrđuje da takav rad nije štetan za njegovo zdravlje.

Član 61

Zaposleni između navršene 18. i 21. godine života može da radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, samo na osnovu nalaza nadležne **zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada** - službe medicine rada kojim se utvrđuje da takav rad nije štetan za njegovo zdravlje.

Troškove lekarskog pregleda iz prethodnog stava snosi **Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**.

Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu ne može zasnivati radni odnos sa licem mlađim od 18 godina, niti takvo lice radno angažovati po drugom osnovu u skladu sa zakonom. **Ovom odredbom nisu obuhvaćeni učenici na praktičnoj nastavi u okviru dualnog obrazovanju prema posebnom programu praktičnog osposobljavanja.**

Posebna prava, obaveze i mere za zaštitu žena**Član 62.**

Zaposlena žena za vreme trudnoće ne može da radi na radnom mestu sa povećanim rizikom.

Zaposlena žena za vreme trudnoće ne može da radi na poslovima i radnim mestima, koji su po nalazu **zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada** - službe medicine rada ili drugog nadležnog zdravstvenog organa, štetni za njeno zdravlje i zdravlje deteta.

Poslodavac je dužan da zaposlenoj ženi za vreme trudnoće u pismenoj formi dostavi obaveštenje o rezultatima procene rizika na radnom mestu i o merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Samohrana majka i majka sa troje i više dece do 7 godina starosti ili sa detetom koje je težak invalid može se rasporediti da radi u noćnoj smeni samo uz njenu pisanu saglasnost.

Posebna prava, obaveze i mere za zaštitu osoba sa invaliditetom i profesionalno obolelih lica**Član 63.**

Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu je dužan da zaposlenom sa invaliditetom i profesionalno obolelom obezbedi obavljanje poslova prema preostaloj

radnoj sposobnosti, odnosno obezbedi obavljanje drugog odgovarajućeg posla u skladu sa njegovim zdravstvenim sposobnostima.

Zaposleni sa smanjenom radnom sposobnošću raspoređuje se na druge poslove, ako mogu na njima da rade bez profesionalne rehabilitacije i ako mogu da rade bez opasnosti za smanjenje preostale radne sposobnosti.

Zaposleni sa smanjenom radnom sposobnošću mogu se rasporediti samo na one poslove saglasno rešenju nadležne lekarske komisije.

4. Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu

Član 64.

Ovim pravilnikom utvrđuju se sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu koja treba dati zaposlenima na korišćenje saglasno aktu o proceni rizika.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu predviđena ovim aktom moraju zadovoljiti tri osnovna uslova i to da:

1. zaposlenog uspešno štite od određenih štetnosti, ili da štetnosti svede na dopušten nivo,
2. budu tako projektovana i proizvedena, kako zaposlenom ne bi pricinjavala dodatne napore ili, čak, otežavala normalan rad, i
3. po kvalitetu i veku trajanja odgovaraju (uz dobro održavanje i upotrebu) onome što je predvideo proizvođač.

Član 65.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu iz prethodnog člana obezbeđuju se zaposlenima na teret **Instituta za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu.**

Član 66.

Zaposleni su dužni da sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu nose za sve vreme rada na poslovima, a posle rada da ih ostave na za to predviđeno mesto.

Pri obavljanju poslova zaposleni, sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu mora da nosi strogo pripijenu i pričvršćenu uz telo.

Za vreme rada, zabranjeno je nošenje ukrasnih predmeta koji vise niz telo (narukvice, lančiće i dr.).

Član 67.

Neposredni rukovodilac procesa rada je dužan da zabrani rad zaposlenom koji ne koristi sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu.

Član 68.

Prilikom izdavanja sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, zaposleni mora da vrati prethodno uzeta kojima je rok trajanja istekao.

Prilikom izdavanja sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu zaposlenima, lice koje sredstva i opremu izdaje, dužno je da vodi evidenciju o istim saglasno odredbama ovog akta i tabelarnom prilogu koji je sastavni deo akta o proceni rizika.

Pri prijemu i razduživanju opreme za ličnu zaštitu zaposleni treba da potpiše revers i da stavi datum prijema ili razduženja istih.

Član 69.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu zameniće se prema nalogu rukovodioca procesa rada kada je došlo do oštećenja istih pravilnom upotrebom.

Rok trajanja vanredno izdatog sredstva ili opreme za ličnu zaštitu na radu računa se od datuma izdavanja istog.

Član 70.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu zaposleni treba da koristi samo u za to određene svrhe u toku radnog vremena i na poslovima i zadacima kod poslodavca. Ova sredstva nije dozvoljeno koristiti u privatne svrhe.

5. Povrede na radu, pružanje prve pomoći i spasavanje zaposlenih

Član 71.

Pod povredom na radu, za koju se obezbeđuje preduzimanje odgovarajućih mera, smatra se

svaki slučaj povrede definisan Zakonom.

Za svaki slučaj povrede na radu ili iznenadne bolesti, obezbeđuje se pružanje prve pomoći i evakuacija, preduzimanje odgovarajuće hitne medicinske nege, vođenje propisane evidencije i obaveštavanje nadležnih lica ili službi.

O pružanju prve pomoći i spasavanju zaposlenih stara se neposredni rukovodilac koji organizuje i rukovodi procesom rada i u tom cilju dužan je da odmah po saznanju za povredu na radu organizuje ukazivanje prve pomoći i preduzme mere da se obezbedi mesto na kome je povreda nastala, a sve dok se ne sprovede postupak istraživanja uzroka.

5.1. Pružanje prve pomoći i spasavanje zaposlenih

Član 72.

Prvu pomoć u slučaju povrede na radu pružaju posebno za to osposobljena, ovlašćena i zadužena lica u preduzeću, zdravstveni radnici, odnosno hitna pomoć.

Pod osposobljenim, ovlašćenim i zaduženim licima iz stava 1 ovog člana smatraju se zaposleni koji su za pružanje prve pomoći osposobljeni od nadležne zdravstvene ustanove i koji su zaduženi odlukom **direktora instituta**.

Pružanje prve pomoći u slučaju povrede na radu obezbeđuje se do upućivanja povređenog na pružanje zdravstvene pomoći.

Pružanje prve pomoći mora biti organizovano tako da pokriva sve radne smene.

U cilju što efikasnijeg pružanja prve pomoći, u svim procesima rada treba obezbedeti ormariće za prvu pomoć i istaknuti spisak lica zaduženih za pružanje prve pomoći, evakuaciju i spasavanje sa podacima bitnim za postupanje.

U ormariću za prvu pomoć u svako doba mora se nalaziti materijal i sredstva koja su propisana tehničkim propisima i uputstvom proizvođača.

O sadržaju ormarića za prvu pomoć staraju se neposredni rukovodilac procesa rada i lice za bezbednost i zdravlje na radu.

5.2. Povrede na radu

Član 73.

Zaposleni koji se povredi na radu ili na putu za posao/sa posla dužan je da odmah o tome obavesti neposrednog rukovodioca procesa rada i **sekretara instituta**.

Ako zbog težine povrede zaposleni ne može da prijavi povredu na radu dužan je da to učini očevidac, odn. zaposleni koji je bio blizu mesta događaja.

Član 74.

Istog dana a najkasnije 24 časa od saznanja da je došlo do povrede ili profesionalnog oboljenja, neposredni rukovodilac ili rukovodilac organizacione jedinice dužan je da čim sazna za povredu, obavesti lice za bezbednost i zdravlje na radu i **sekretara instituta**, popuni izjavu o povredi na radu i dostavi je **sekretaru instituta**.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu popunjava obrazac Izveštaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju u pet primeraka i dostavlja **sekretaru instituta** a on zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled povređenog ili utvrđeno profesionalno oboljenje, radi unošenja nalaza lekara tj. zdravstvene ustanove.

Lekar koji je pregledao povređenog, odnosno zdravstvena ustanova koja je ustanovila profesionalno oboljenje ili oboljenje u vezi sa radom, upisuje u izveštaj nalaz ili mišljenje u roku od dva dana. Popunjen obrazac lekar tj. zdravstvena ustanova je dužna da **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** dostavi najkasnije u roku od dva dana.

Popunjeni Izveštaj o povredi na radu ili profesionalnom oboljenju, lice za bezbednost i zdravlje na radu, odn. **Sekretar instituta** odmah dostavlja nadležnoj filijali republičkog fonda za zdravstveno osiguranje.

Član 75.

Odmah po saznanju o povredi na radu, **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu (sekretar institutai lice za bezbednost i zdravlje na radu)** preduzima mere na ispitivanju uzroka i izvora povređivanja, ispunjava izjavu o povredi na radu na propisanom obrascu koju dostavlja zdravstvenoj ustanovi gde je zaposleni upućen radi ukazivanja pomoći i prosleđuje je nadležnom fondu.

Izjava o povredi na radu dostavlja se u roku od 24 časa od momenta nastanka povrede. U slučaju težih, smrtnih i kolektivnih povreda, kao i povreda na radu koje iziskuju odsustvovanja više od tri uzastopna dana sa posla rukovodilac organizacione celine odmah izveštava **direktora instituta**, lice za bezbednost i zdravlje na radu, a inspekciju rada i nadležni organ unutrašnjih poslova u usmenoj i pismenoj formi.

Izveštaj o povredi na radu i profesionalnoj bolesti koji se dogode na radnom mestu, Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu je dužan da dostavi zaposlenom koji je pretrpeo povredu, odnosno kod koga je utvrđena profesionalna bolest, organizacijama nadležnim za zdravstveno osiguranje i Upravi za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 76.

U postupku vršenja nadzora smrtno, teške ili kolektivne povrede na radu od strane inspektora rada ili drugog nadležnog organa, u cilju obezbeđivanja dokaza, Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu je dužan da zaustavi rad na radnom mestu, odnosno sredstvu za rad na koma se ona dogodila.

Ispitivanje izvora i uzroka povređivanja vrši lice za bezbednost i zdravlje na radu u saradnji sa rukovodiocem organizacione celine i **sekretarom instituta**, a kod težih, smrtnih i kolektivnih povreda na radu zajedno sa inspektorom rada.

Ispitivanje povrede na radu obuhvata:

- snimanje mesta povrede i rekonstrukciju događaja,
- utvrđivanje vrste i organizacije posla koji je zaposleni obavljao (od koga je zaposleni dobio nalog za obavljanje posla, da li je bio redovan posao ili ne, da li je zaposleni imao primedbe u pogledu obezbeđenja primenjenih mera bezbednosti, da li je posao definisan tehnologijom rada i da li se obavljao po pravilu i po redosledu operacija i dr.),
- pregled sredstva za rad (da li je normalno funkcionisalo i da li je bilo snabdeveno propisanim napravama),
- pregled sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu (da li su propisana i upotrebljavana),
- sagledavanje ukupnog stepena opasnosti i štetnosti,
- sagledavanje osposobljenosti zaposlenog za bezbedan rad, kao i stanje ličnosti povređenog,
- uzimanje izjave od povređenog, očevidaca i neposrednog rukovodioca i dr.

Na osnovu izvršenog ispitivanja iz stava 2 ovog člana, ocenjuju se činjenice i okolnosti, donosi zaključak o izvorima i uzrocima o čemu se sačinjava zapisnik i nalažu mere koje treba preduzeti.

Član 77.

Svaku povredu na radu, lice za bezbednost i zdravlje na radu posebno analizira i na osnovu rezultata dobijenih analiza izrađuje izveštaje o povredama na radu i dostavlja ih **direktoru instituta** odn. **sekretaru instituta** na uvid i postupanje, a po posebnom zahtevu i predstavniku zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu.

6. Mere zaštite od požara, spasavanje i evakuaciju

Član 78.

Institut za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu je u obavezi da obezbedi i sprovodi mere zaštite od požara, spasavanje i evakuaciju u skladu sa posebnim zakonom

7. Primena mera bezbednosti i zdravlja na radu

Član 79.

Primena opštih mera bezbednosti i zdravlja na radu uređuje se donošenjem opštih pravila za bezbedan rad, uputstava i upozorenja, koja moraju biti Zakonom i podzakonskim propisima usaglašena.

Primena posebnih mera bezbednosti na radnim mestima gde se upotrebljava oprema za rad, tj. gde se primenjuju tehnološki procesi i operacije ili postoje opasnosti i štetnosti, uređuju se posebnim pravilima, procedurama, instrukcijama, uputstvima i upozorenjima, u skladu sa Zakonom i odgovarajućim podzakonskim propisima, kao i uputstvima proizvođača opreme i postrojenja za rad.

Član 80.

Kada dva ili više poslodavca u obavljanju poslova dele radni prostor, dužni su da sarađuju u primeni propisanih mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Poslodavci iz stava 1., ovog člana dužni su da uzimajući u obzir prirodu poslova koje obavljaju, koordiniraju aktivnosti u vezi sa primenom mera za otklanjanje rizika od povređivanja, odnosno oštećenja zdravlja zaposlenih, kao i da obaveštavaju jedan drugog i svoje zaposlene i predstavnike zaposlenih o tim rizicima i merama za njihovo otklanjanje.

Način ostvarivanja saradnje poslodavci utvrđuju pismenim sporazumom.

Sporazumom se određuje lice za koordinaciju sprovođenja zajedničkih mera kojima se obezbeđuje bezbednost i zdravlje svih zaposlenih.

Član 81.

Poslodavac, je dužan, kada za obavljanje svojih poslova angažuje zaposlene drugog poslodavca, da za te zaposlene obezbedi propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 82.

Primena opštih mera bezbednosti i zdravlja na radu uređuje se donošenjem opštih pravila za bezbedan rad, uputstava i upozorenja, koja moraju biti sa Zakonom i podzakonskim propisima usaglašena.

Primena posebnih mera bezbednosti na radnim mestima gde se upotrebljava oprema za rad, tj. gde se primenjuju tehnološki procesi i operacije ili postoje opasnosti i štetnosti, uređuju se posebnim pravilima, procedurama, instrukcijama, uputstvima i upozorenjima, u skladu sa Zakonom i odgovarajućim podzakonskim propisima, kao i uputstvima proizvođača opreme i postrojenja za rad.

8. Sprečavanje zlostavljanja na radu**Član 83.**

Prema Zakonu o sprečavanju zlostavljanja na radu i Pravilniku o pravilima ponašanja poslodavca i zaposlenih u vezi sa prevencijom i zaštitom od zlostavljanja na radu preduzimaju se sledeće mere:

Stvaranje zdrave i bezbedne radne okoline:**Član 84.**

Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu je dužan da, u cilju stvaranja uslova neophodnih za zdravu i bezbednu radnu okolinu, organizuje rad na način kojim se sprečava pojava zlostavljanja na radu i u vezi sa radom i zaposlenima obezbeđuju uslovi rada u kojima neće biti izloženi zlostavljanju na radu i u vezi sa radom od strane tužilaštva, odnosno odgovornog lica ili zaposlenih u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu**.

Zabrane u vezi sa zlostavljanjem:**Član 85.**

Zabranjen je bilo koji vid zlostavljanja na radu i u vezi sa radom (u daljem tekstu: zlostavljanje), kao i zloupotreba prava na zaštitu od zlostavljanja.

9. Odbor za bezbednost i zdravlje na radu**Član 86.**

U Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu će se obrazovati Odbor za bezbednost i zdravlje na radu kada se u aktu o proceni rizika utvrde radna mesta sa povećanim rizikom za bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih, odn. na zahtev zaposlenih ili reprezentativnog sindikata.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 87.**

Direktor instituta je dužan da obezbedi sve uslove za bezbedan i zdrav rad zaposlenima, i uslove rada predstavnicima zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa Zakonom, opštim kolektivnim ugovorom, drugim propisima kojima se reguliše ova oblast i ovim pravilnikom.

Član 88.

Za sva pitanja koja nisu regulisana ovim pravilnikom primenjivaće se neposredno odredbe Zakona i drugih propisa o bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 89.

Saglasno Zakonu, **direktor instituta** je u obavezi da određena pitanja o bezbednosti i zdravlju na radu pored ovog pravilnika reguliše i drugim aktima.

Član 90.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od objavljivanja na oglasnoj tabli.
Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu primenjivaće se sve dok se materija bezbednosti i zdravlja na radu ne uredi posebnim/granskim kolektivnim ugovorom

Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu

Zoran Marković

Broj: 482.....

U Kragujevcu, 28. 10. 2020. godine

Pravilnik je objavljen na oglasnoj tabli u **Institutu za informacione tehnologije - Univerzitet u Kragujevcu** dana 02. 11. 2020 godine i stupio je na snagu dana 10. 11. 2020